

Raivo Kapūns

STĀSTS PAR STĀSTU (VĒSTULI) NO 50-TAJIEM

vai Sveiciens no dzimtenes!

Mans tēvs – Frīdis Kapūns dzimis 1932.gada 1.decembrī Nīcas ciema „Zīvūžos” (tagad – „Lejaskalnos”), kas atrodas starp Bernātiem un Klampju ciemu, vietā, kura līdz otrajam pasaules karam bijusi ļoti blīvi apdzīvota. Mans tēvs pusaudzā un jaunības gados, saukts arī par Zīvūžu Frīdi, bijis gana aktīvs un sportisks, mācījies Aizpuru, vēlāk Skatres, tad Nīcas skolā. Pēc skolas pabeigšanas strādājis Nīcas mežniecībā, no 1954. Līdz 1957.gadam izgājis obligāto karadienestu padomju armijā tālajos austrumos Bijskas pilsētā, kur bijis štāba šoferis. Pēc dienesta atgriezies Nīcā, strādājis Nīcas slimnīcā par dezinfektoru. 1961.gadā apprecējis Nīcas centra meiteni un abi kopā pārcēlušies uz dzīvi Liepājā.

Šis stāsts gan nav par manu tēvu, bet gan par viņa kaimiņa, vienaudža un drauga sūtītu vēstuli uz kara dienesta vietu, kurā ir aprakstīti 1955.gada pavasara un vasaras notikumi viņu apkārtnē un, kas visā savā būtībā atbilst Nīcas novada domes izsludinātajam stāstu konkursam „Reiz Nīcā...” un neskatoties uz vēstules kompakto saturu, ļoti spilgti raksturo tā laika notikumus vietējā jauneklā acīm.

2018.gada 1.janvāra naktī, sagaidot Latvijas simtgadi, mans tēvs devās mūžības ceļos. Pēc vairākiem mēnešiem, ģimenes lokā, sākām pārskatīt tēva saglabātās lietas un dokumentus, kuru starpā atradās liels daudzums vēstuļu no laika, kas viņš dienējis armijā. Vēstules bija gan viņa, rakstītas mājiniekiem, gan arī saņemtās no mājām un draugiem. Nolēmu šo mantojumu rūpīgi pārskatīt un pārlasīt pirms to iespējamās likvidācijas, taču, jo vairāk lasu, jo vairāk saprotu, ka tieši mājinieku un draugu sūtītās vēstules satur ļoti daudz informācijas par tā laika notikumiem un cilvēkiem Nīcā. Kaut arī vēl daudz kas man jāpārskata, tieši Nīcas novada domes izsludinātais stāstu konkurss lika man izcelt vienu, manam tēvam adresētu, vēstuli, kuras oriģinālu pievienošu šim stāstam un tieši šī vēstule pēc būtības atklās daudz kā interesanta.

Vēstule, kas atradās starp citām mana tēva dienestā saņemtajām vēstulēm, diemžēl bija bez konvertes. Tāpat manu interesi pastiprināja tas, ka uz vēstules nav datuma un sūtītāja paraksta, taču arī tas, iespējams, bija darīts apzināti. Domājams, ka mans tēvs tāpat saprata, kas ir autors, bet pats autors vēlējās palikt nezināms, jo tajos laikos arī par šāda satura vēstuli varēja nonākt attiecīgu iestāžu uzmanības lokā. Lai gūtu vairāk skaidrības, šā gada 21.martā vērsos pie vienas no vecākajām kaimiņienēm, kas varētu kaut ko vairāk zināt un atcerēties par tā laika notikumiem un biju trāpījis desmitniekā. Valija Kluce, kas joprojām ir pie labas veselības un dzīvo turpat „Namiņos” (tieši pretim Sīmaņa kapiem), izlasījusi manis atnesto vēstuli, ar

patiesu smaidu atcerējās tā laika notikumus, cilvēkus un vietu nosaukumus un galvenais, viņa atpazīna sava, nu jau mirušā, brāļa skaisto rokrakstu. To, ka šīs vēstules autors varētu būt tieši Arvīds Klucis, netieši apstiprina arī fakts, ka vēstules autors raksta, ka pēc „Jāņu” svinēšanas viņam bija jābrauc mežā un viņš tiešām, kopā ar manu tēvu bija strādājuši Nīcas mežniecībā.

Par vēstulē minētajiem faktiem un vietām:

1. „Jāņu” svinēšana ar mucīņas dedzināšanu notikusi jaunajā stadionā, kas ir „vecjāņa pundā”. Tā vieta atrodama vēl šodien un tas ir blakus manam īpašumam „Lejaskalni” tieši pie bijušās bērnu atpūtas nometnes „Ērglēns” teritorijas žoga.
2. „Jāņu” dienas balle notikusi pakalnē, kas izrādās ir ieleja kāpu ielokā Bernātos pa labi aiz „Čakstes kalna”.
3. Volejbols ir bijis tā laika jauniešu iecienītākā nodarbe un spriežot pēc vēstules teksta, spēlējuši tīri labi, ja pat divreiz izdevies uzvarēt Liepājas ugunsdzēsējus. Ja tiešām šie notikumi ir bijuši atspoguļoti (izblamēti) pa avīzēm un ziņots pa radio, tad varam nojaust kādu sasniegumu, tā laika izpratnē, ir guvuši „Dzintara krasta kolhoznieki”.
4. Vēstulē minēts, ka jaunieši bijuši uzaicināti spēlēt arī pie Skaras. Tas esot „Auzē” (no Jūrmalciema ceļa, pusceļā pa kreisi), kur arī esot bijis ierīkots volejbola laukums.
5. Iespējams, ka kādam no jaunākajām paaudzēm, varētu interesēt vēstulē uzskaitītais „Dzintara krasta” komandas sastāvs. Te gan jāpiebilst, ka pēc mana tēva atmiņām, pirms kolhoza nodibināšanas, viņi savu komandu saukuši par „Činčkalna Daugavu”.

Visbeidzot, par vēstulē neminētu faktu, ko ar smaidu atcerējās Valija Kluce. Turpat mežā, netālu no „jaunā stadiona”, atrodas vairākas mājas. Vienu māju saimniece, tajā laikā tieši tur vedusi ganīt savas govīs. Kad jaunieši tai pļaviņā ierīkojuši volejbola laukumu, šī saimniece naktīs nesusi no atejas pasmeltu šmuci un, laistījusi uz laukumu, lai tie puikas pārvāktos kur citur, bet šai slēptajā cīņā zaudējusi. Jānorāda, ka tajā laikā visa zeme bija nacionalizēta kolhoza vajadzībām un cilvēkiem tiešām nebija kur ganīt savas govīs.

Tāds nu ir stāsts par stāstu (vēstuli), kas savā nelielajā apjomā iekļauj tik daudz interesantu faktu par tā laika notikumiem un cilvēkiem un kas citādos apstākļos varēja nonākt krāsni. Šo stāstu noteikti var sākt ar vārdiem REIZ NĪCĀ...

Pielikumā: stāstā aprakstītās vēstules oriģināls (Vēstules oriģinālu un šo aprakstu, lūdzu, pēc konkursa nodot Nīcas senlietu krātuvei.)

25.03.2019.g.

Soliciciens no drimtenes!

Pirms es sāku savas rindīnas
visumā ~~pastāstīšu~~ kā mums tagad
iet. Šodien tīri tā brangi liets
lietus un tas jau arī ir vajadzīgs
lai varētu kārtīgi izgulēties. Jā, mēs
mēs būtu nosvinējuši kārtīgi ja ne-
būtu uznācis lietus. Mēs mūcīnu
dedzinājām jaunajā stadionā kas
ir vecāna punda. Bija labi
satumis un mūcīna kārtīgi iede-
gusis kad sāka tā liet, ka bija
jāmūx ēnā gribot negribot. Bet
mums tas mar skādēja jo savas
snaboti jau ^{var} dziedēt ēnā. Jā, un
dienā atkal bija balle pakalni
kur atkal bija visi "tā kā jā". Tū
gāja par daudzi jātri un tādēļ
mar atmiņu un uz rīta pusī
sāka atkal liet bet tas vairs mar
skādēja ja visi jau lietā kā daļa
lauku jau pargāsi mājas. Šodien
pēcpusdienā pēc kārtīgas ingulisanās

bihi sagājam stadionā. Kā jau parast
sec pagiram vaig. bet so reiz iznāca
atkal par danda. ja neviens nebija
nācis tuskā. Puksojat pienāca
vakars un visi es vismaz laidos
majas par citum es nezinu, je no
rūta bija jābrane mēšā. Bet šo ut
ne celoties list kā čerst un turpinā
lit vel tagat. Tagat es tev pastāstu
par jau no stadionu. Tas bija apmieran
meneti atpakaļ kad vel bija Stals
un Teda. Fridis mājās ka viņu
nāka uz stadionu sarunājam tās
jauku un tik diēt neput. Ma šai
patā vakara. Je noplējam sīkus
katoklolušus. ^{Šūnupā jaunajā stadionā}
^{Frīdas bija ievēlābi}
ut seņējisies kad mums pašināja
ka 4 jūnijā busot sacīkstes ar
leņpājas ligunčreņģiem. Spelēja
3 setos bet tāka mīstēje jau parēma
piemos trīs setus tad talax nespēleja
jo mīstēje smaitēje usvarētāji. Un
galvenais nebija valas, jo bija uz
aicināti pie skaras. Pēc arī usvareja
Tas ir viena diena divas usvares

Bez tam jau 2. maijā piešķars
museju ~~frank~~ gūva usvaru. Pēc tās usvar
ar atugundēšijim museju domāja
ka tie vairak neārtisēs bet pēc
divam nedēļam ugundēšiji pieteic
atkal. Šie esot galīgi izblāvēti
pa avīdēm un par radio arī
ziņoja ka Lsintara kreststa
kolkoaniki sasistušē ugundēšiji
Bet šoreiz gan no ugundēšiji
tais tu labākis un trīs izmeklet
no Liepājas kreivā vidusskola
Pēc sētos spēlēja pirmo un otro
pauzma museju otro un ceturto
vidusskolniku un piekto atkalnūšija
P. Tabad 3:2 mūsu laba - mūšija
komanda bija evas stubol Adolfs
Skila stublja aturs Fida ar eskis
un Fida kurbis kas tagad ir varens
rāvējs utrenijis